

آیت الله سیدان: جامعه باید اهل تفکر باشد / بی‌چاره کسی است که نفس خود را با نادرستی‌ها عجین نماید

بی‌چاره کسی است که نفس خود را با نادرستی‌ها عجین نماید قرآن در خصوص پاکیزگی و پاکی انسان شایسته از بدی‌ها، 11 بار در سوره شمس قسم خورده است ...

بی‌چاره کسی است که نفس خود را با نادرستی‌ها عجین نماید قرآن در خصوص پاکیزگی و پاکی انسان شایسته از بدی‌ها، 11 بار در سوره شمس قسم خورده است

حضرت آیت‌الله سیدان با اشاره به تذکرات و بیاناتی که برای توجه دادن مردم برای رعایت اصول اخلاقی در دین وجود دارد، تصریح کرد: متأسفانه رفتاری‌هایی نظیر زیر پا گذاشتن اصول اخلاقی و دروغ و تهمت زدن به مردم بسیار زیاد است. افرادی هستند که مطلبی برای آنها روشن نشده است اما به عنوان مطلب روشن بیان می‌کنند و یا شایعاتی را که شنیده می‌شود به عنوان مطلب مسلم تلقی می‌کنند و به دیگران بیان می‌کنند.

این استاد حوزه علمیه مشهد مقدس تأکید کرد: رفتاری‌های اخلاقی نظیر عصبانیت‌های بی‌مورد، تندیه‌های بی‌مورد، رعایت نکردن امانت در مسائل مالی و غیرمالی و دیگر مسائلی که در دین به شدت محکوم هستند، بسیار زیاد دیده می‌شود. باید بدانیم که چه تذکراتی در دین وجود دارد که می‌تواند در جهت حرکت جامعه به مسیر صحیح کارساز باشد و از این نادرستی‌ها به دور باشیم. چراکه دین اسلام به این مسائل اهمیت فراوانی می‌دهد و تأکید بسیاری برای دوری از زشتی‌ها و پلیدی‌ها شده است.

آیت‌الله سیدان در ادامه چنین افزود: قرآن کریم به موارد بسیاری قسم یاد کرده است، اما در خصوص پاکیزگی و پاکی انسان شایسته از بدی‌ها، 11 بار در سوره شمس قسم خورده است. خداوند در سوره شمس یازده بار قسم یاد کرده است که سه بار آن قسم به ذات مقدس حضرت حق است. آن‌جا که به خورشید، ماه، شب و روز، آسمان و زمین و کسی که آن‌ها را خلق کرده است و همچنین به نفس انسانی و خداوندی که نفس انسان را معتدل آفریده است، قسم یاد می‌کند. همه برای این است که خداوند خوبی و بدی را به انسان فهمانده است و می‌فرماید: رستگار کسی است که خود را از بدی‌ها و زشتی‌ها و افکار نادرست و گفتار و عمل غلط جدا کند. در عین حال بی‌چاره کسی است که نفس خود را با این نادرستی‌ها عجین نماید. بنابراین این موضوع به صراحت در قرآن بیان شده است و بسیار دارای اهمیت می‌باشد.

وی با بیان این‌که اصل بعثت پیامبر برای تعلیم و تزکیه است و روایات بی‌شماری هم در این مورد وجود دارد، اظهار کرد: به لحاظ عقلی کمال انسان در این است که از بدی‌ها دور باشد. آن‌چه برخی مواقع ما به آن‌ها افتخار می‌کنیم، چیزهایی است که مرحله خلقت و رتبه‌ی خلقت آن‌ها بعد از انسان است. مثلاً انسان افتخار می‌کند که پول‌ها و ماشین‌های من از فلانی بیشتر است، در صورتی که رتبه این چیزها دون انسان است. او باید به چیزی افتخار کند که ارزش دارد. همانند صداقت، عدالت، امانت، پاکی و انسانیت که باید به آن‌ها افتخار شود. از این رو اصل این‌که انسان پاک است و باید از پلیدی‌ها دور باشد، هم از نظر عقلی و هم شرعی مطلب مهمی است.

آیت الله سیدان به تفکر به عنوان مسأله‌ای که در دین تذکر داده شده و متأسفانه انسان‌ها از آن غافل هستند، نیز اشاره و اظهار کرد: انسان باید وقتی را بگذارد برای بررسی این مسأله که کمال انسان در چیست؟ بعد تصمیم بگیرد و بداند که تاکنون چه کرده است؟! آیا تغییری داشته و به جلو حرکت کرده است و یا درجا زده است؟! لذا انسان باید فکر کند، چراکه این‌گونه ضررها قابل جبران نیست.

وی با بیان این‌که هر ظلمی که کسی به ما کند در نهایت به نفع ما خواهد بود، افزود: از آن‌جا که خداوند عادل است؛ ظلم افراد نسبت به ما، به نفع ما تمام خواهد شد. چراکه خداوند خوبی‌های او را به ما می‌دهد و بدی‌های ما را به او می‌بخشد. اما اگر ما به خودمان بد کنیم، طرف مقابلی وجود ندارد که به حساب او، به نفع ما رسیدگی شود. لذا اگر انسان به خود نرسد، دیگر قابل جبران نخواهد بود. بنابراین انسان باید فکر کند و به فواید و ضررهای عمل و گفتار خود بپردازد. چنان‌چه شاعر می‌فرماید:

یکی بر سر شاخ بن می‌برید

خداوند بستان نظر کرد و دید

بگفتا که این مرد بد می‌کند

نه بر کس که بر نفس خود می‌کند

زیرا اولین کسی که به زمین می‌خورد خود این فرد است که در حال بریدن شاخه است.

آیت‌الله سیدان با اشاره به داستانی قدیمی چنین گفت: زمانی یک فرد ساده رفته بود تا روغن بخرد. در زمان قدیم برای وزن کردن اجسام از نمک و یا سنگ استفاده می‌شد. از آن‌جا که به نظر فرد ساده روغنی که برای او ریخته شده بود کمتر از حد واقعی می‌آمد او دوباره باز می‌گردد تا باقی روغن را به داخل ظرف بریزد. او وقتی داخل مغازه می‌شود، صاحب مغازه را نمی‌بیند و برای جبران مافات، نمکی را که صاحب مغازه برای وزن کردن کنار گذاشته بود، می‌دزد. غافل از این‌که در واقع او به قدر نمکی که دزدیده بود، از روغن خود کم کرده است. لذا انسان باید بداند کار خلافی که می‌کند به خود او ضرر می‌زند.

وی با تأکید بر این‌که جامعه باید اهل تفکر باشد، تصریح کرد: خداوند در قرآن می‌فرماید که فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره، یعنی به اندازه یک ذره در پرتوی آفتاب هم اگر بد کنید، به خود شما باز می‌گردد. همانند این‌که یک دانه ارزن هم می‌تواند در غرق شدن و یا نجات یافتن یک کشتی تاثیر بگذارد. لذا اگر انسان برای ترک کار خلاف فکر کند و عمل درست داشته باشد، باید به بهترین‌ها فکر کند. بنابراین یکی از کارهایی که باید جامعه را به سمت آن سوق دهیم و نقش وسیعی در بهبود وضع جامعه دارد، این است که از تفکر غفلت نکنیم.

سیدان با اشاره به حدیثی مبنی بر اینکه یک ساعت تفکر از یک سال عبادت بهتر است، گفت: تفکر تحول ایجاد می‌کند و انسان را از نادرستی به درستی می‌کشاند.

این استاد برجسته کلام و اخلاق در پایان گفت و گوی خود با شفقنا به آیه شریفه *إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَ الْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّتْ وَظَنَّ أَهْلِهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَّمْ تَعْنِ بِالْأُمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ* اشاره کرده و چنین اظهار کرد: ماهیت دین در این آیه است. زیرا زندگی در دنیا مانند باغی است که این باغ زمین مناسب دارد و باران به وقت آمده و آفتاب به وقت تابیده و گیاهان رشد یافته‌اند و درختان هم پرمیوه شده‌اند. اما ناگهان یک آفت می‌آید و همه چیز را خشک می‌کند. این نشان می‌دهد که چگونه امور دنیا بی‌ثبات است. همانند زندگی انسان‌ها در دنیا که یک‌باره با مرگ پایان می‌یابد. البته این مسأله برای انسان‌هایی است که فکر می‌کنند، زیرا اگر کسی از این باغ و محصولات آن به اندازه لازم استفاده کرده باشد، حتی اگر آفت بیاید و خشک شود، چندان ناراحت نمی‌شود، اما اگر استفاده نکرده باشد، در حسرت می‌ماند.

وی تاکید کرد: بنابراین تفکر است که در انسان تحول می‌آفریند و انسان می‌تواند ضابط خود در این امر باشد